

У различитим коментарима поводом протеклих локалних избора у три београдске општине могла се чути јединствена оцена да би Демократска странка као стожерна странка владајуће коалиције морала озбиљно да схвати поруку коју су им грађани упутили и то не само великом апстиненцијом. Судећи по већ неуверљивим оценама водећих функционера Демократске странке, нема још увек потребе да ова очигледна порука бирача буде схваћена као прилика за утврђивање одговорности и преиспитивање политике која је вођена у Београду.

Изјава Зорана Алимпића, поново изабраног потпредседника градске организације Београда, о малој излазности сасвим јасно говори о неспремности Демократске странке да покрене процес преиспитивања начина вођења политике. „Мала излазност је очигледно највише нашкодила нама. Странке су добиле углавном уобичајени број гласова, али је због мале излазности дошло до другачије прерасподеле. Гласачи СНС-а су били веома мотивисани да изађу на изборе да би јасно показали ко је за кога. Резултати су такви да овим изборима нисмо ништа променили.“ Овом функционеру не пада на памет да је мала излазност највише нашкодила демократским процесима у Србији јер показује јасну демотивисаност грађана за учешће у политичком животу и демократском одлучивању, али и уверење да немају никакав утицај на вођење политике на локалном нивоу. Основно питање зашто бирачи демократске владајуће коалиције нису били мотивисани да изађу на изборе није у фокусу пажње овог искусног апаратчика који је преживео све изборе, остајући увек на некој од функција. После афере везане за приватизацију Луке Београд и срамне улоге тадашње градске управе у тој бескрупулозној отимачини државне имовине и доношења велике штете интересима града Београда велико је изненађење да је и оволики проценат грађана изашао на ове локалне изборе и дао свој глас проевропским снагама.

За Зораном Алимпићем, који је својеврсна политичка метафора, не заостаје много у својој политичкој аутистичности Марко Ђуришић, председник Извршног одбора ДС-а. Његове изјаве су прави пример специфичног политичког слепила, јер је за њега одбрана страначке позиције изнад сваког рационалног разлога. „Нисмо задовољни резултатима локалних избора. Очекивали смо више и у Земуну и у Вождовцу. Сада је на нама да анализирамо разлоге због којих смо постигли слабији резултат него што смо очекивали и да видимо шта треба да мењамо. У политици се не говори о кривци. Карактеристично је да је мали број грађана изашао на изборе. Али разлог је што су теме биле локални комунални проблеми. Није било великих политичких тема. Осим тога, београдске општине немају толика овлашћења као велике општине по Србији, јер у престоници доста посла обавља централна градска власт. Све су то разлози за слабу излазност.

Очито је да није било довољне заинтересованости грађана. Избори у ДС-у су увек занимљиви и имају посебну динамику, у странци се не размишља о кадровској реформи или промени статута, а и не гледа се шта се ради у другим чланицама коалиције За европску Србију.“

Нема ни речи, а ни примисли да су можда начин рада и деловања Демократске странке довели до маргинализације грађана јер се стожерна странка владајуће коалиције не бави најважнијим социјалним и егзистенцијалним питањима грађана нити даје адекватне одговоре на изазове све дубље социјалне и економске кризе. Очигледно је да су функционери Демократске странке до те мере изгубили способност критичког мишљења да опадање подршке и ширење апстиненције нису довољан разлог да се покрену сви потенцијали странке како би се она извукла из идеолошке и политичке конфузије, летаргије, пасивности и стриктне везаности за очување власти и по цену губљења свог идентитета. Укопавање у достигнуте позиције одржања на власти Демократску странку је претворило у сталну маркетиншку кампању, одвојену од реалног живота.

На Вождовцу је Демократска странка на власти већ дуже од десет година, а резултати ових локалних избора Коалиције за европски Вождовац јасна су критика вођења ове општине. Велика апстиненција бирача на Вождовцу и у Земуну показује поразну чињеницу да су странке на биралишта успеле да изведу претежно своје чланство и најверније симпатизере. Извештаји говоре да су партије добиле тек коју хиљаду гласова више него што имају уписаних присталица. Демократе у обе општине имају око 4.000 чланова, а рачунали су на 57 хиљада сигурних гласова. Међутим, за њихову коалицију гласало је укупно 28.000 Земунаца и Вождовчана, дупло мање од очекивања, и скоро двоструко мање у односу на локалне изборе из 2008. године. Велика апстиненција не може се оправдати несувислим тврдњама да су на локалним изборима важне само комуналне теме и да на њима нема великих политичких тема и да они нису права прилика за реално одмеравање политичких снага. Да су странке владајуће коалиције победиле на овим изборима, то би било тумачено као нови тријумф европски оријентисаних демократских снага. Овако то су само периферни и мање важни комунални избори. Зашто је онда вођена гламурозна изборна кампања? И овог пута су отворани путеви, градилишта, мостови и обданишта, а избори су представљани као политичко бити или не бити. Јасно је било да ће слабији резултат демократских и проевропских снага само појачати притисак за расписивање ванредних републичких избора и довести до даљег профилисања политичког простора у Србији.

Управо то додатно компликује политички положај ДС-а, чији коалициони потенцијал губи на снази јер коалициони партнер у влади Г 17 отворено је против локалних коалиција са Српском напредном странком у Земуну и Вождовцу. О томе говоре и резултати Листе за толеранцију која је могла да буде онај језичак на политичкој ваги који би и овога пута

претегнуо на страну владајуће коалиције. Наравно да су резултати ових локалних избора од посебне важности за Српску напредну странку јер су сада добили толико потребни политички легитимитет. Демократска странка је изгубила након слабих резултата СРС-а прилику да се и даље позива на потребу политичке мобилизације да би се спречио долазак Радикалне странке на власт. Српска напредна странка је могући коалициони партнер у формирању власти на локалном нивоу и тако отвара реалан простор да постане системска странка, што Радикална странка никада није успела да оствари након учешћа у влади социјалиста. Зато се отвара питање какав ће став у односу на СНС заузети Демократска странка а да не направи превише трулих компромиса који ће само тањити и мењати њен политички идентитет и коалициони капацитет.

„Мала излазност у Београду је озбиљно упозорење за политичку елиту у Србији, посебно за владајућу коалицију. Апстиненција указује на незадовољство и огорченост грађана политиком и политичарима. То је озбиљан шамар за све странке, нарочито ако се има у виду да су се све партије озбиљно посветиле овим изборима.“ Ове трезвене речи долазе од председника СДП-а Расима Љајића. Питање је да ли има ко да их чује у владајућој коалицији која настоји да што пре врати политички живот у досадашњу колотечину, а да се резултати ових избора маргинализују.

Када је Демократска странка у питању након овог првог сигурнијег упозорења о круњењу подршке грађана било би логично да се унутар ове странке покрену радикалније кадровске промене, пре свега промени анахрони статут и тако измени њен садашњи централизован начин руковођења и обезбеди учешће маргинализованог чланства у вођењу и конципирању страначке политике. Неопходно је покренути иницијативу за доношење новог програма Демократске странке који би пружио одговоре на изазове савременог света и идеолошки профилисао странку која је сада политичка организација у којој дневни политички интереси и императив прагматизма доводе до губљења јасног политичког профила. Недавно одржани избори за председника Демократске странке у Београду управо нам показују да су непосредни избори у Демократској странци, иначе проглашавани за историјски допринос развоју унутарстраначке демократије, напуштени првом приликом када је то захтевала свемогућа политичка прагматичност. Уместо прилике за непосредне изборе одржана је још једна акламаторска изборна скупштина која је показала да је партијска олигархија увек спремна да жртвује поштовање демократских начела за одбрану својих интереса и позиција.

„У политици истина мора чекати да некоме буде потребна“, говорио је Томаш Масарик. Можда ће бити потребно да Демократска странка доживи још неке изборне поразе да би јој истина била потребна. Можда ће тада већ бити касно. У политици постоји кривица,

Велике политичке теме и локални избори

Пише: Маринко М. Вучинић
петак, 12 јун 2009 13:24

а најтежа је она када се пропусти историјска прилика да се благовремено схвати да је критички дијалог незаменљив у демократском развоју странака и целокупног друштва.